

ทยากร จิตรกุลเดชา

ผู้อำนวยการฝ่ายตราสารหนี้

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

หนึ่งในความเสี่ยงสำคัญของการลงทุนหุ้นกู้ คือ ความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้ของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ ที่ผู้ออกหุ้นกู้ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยได้ตามกำหนด รวมทั้งกรณีที่ผู้ออกหุ้นกู้ไม่สามารถชำระหนี้จากการถูกเรียกให้ชำระหนี้โดยพลัน (call default) ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้

เมื่อมีการผิดนัดชำระหนี้ ผู้ถือหุ้นกู้จะมี “ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้” เป็นเหมือนตัวแทนของผู้ถือหุ้นกู้ในแต่ละรุ่น มีหน้าที่เรียกร้องให้ชำระหนี้ บังคับหลักประกัน และเรียกชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ รวมถึงเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลต่าง ๆ กับผู้ลงทุนด้วย โดยผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จำเป็นต้องมีการจัดประชุมผู้ถือหุ้นกู้เพื่อขออนุมัติในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น ขอยายระยะเวลาการชำระหนี้ ฟ้องร้องบังคับชำระหนี้ หรือ บังคับหลักประกัน ดังนั้น ผู้ถือหุ้นกู้ควรติดตามข่าวสารจากผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ และต้องใช้สิทธิเข้าร่วมประชุมเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองด้วย รวมถึงควรศึกษาเอกสารการประชุมอย่างละเอียด และเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองเพื่อซักถามผู้ออกหุ้นกู้ และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดรอบคอบก่อนการตัดสินใจลงมติเสมอ เพื่อรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของตนเองอย่างดีที่สุด

1. จะรู้ได้อย่างไรว่าหุ้นกู้อันไหน ใครเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

ผู้ถือหุ้นกู้สามารถดูข้อมูลของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ได้จากสรุปข้อมูลสำคัญของตราสาร (factsheet) ในส่วนลักษณะตราสาร หรือหน้าปกแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายตราสารหนี้ (filing) ทั้งนี้ ผู้ลงทุนค้นหา factsheet และ filing ของหุ้นกู้อันไหนที่ลงทุน ได้จากทางแอปพลิเคชัน SEC Bond Check หรือเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.ล.ต. <https://market.sec.or.th/public/idisc/th/Product/Filing>

2. เมื่อต้องมีการบังคับชำระหนี้ ผู้ลงทุนควรเตรียมการอย่างไร

เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นกู้มีมติ หรือผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ใช้ดุลยพินิจตัดสินใจที่จะดำเนินการบังคับชำระหนี้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จะเป็นบุคคลที่ช่วยดำเนินการในการฟ้องร้องบังคับหลักประกัน (กรณีหุ้นกู้มีประกัน) หรือบังคับชำระหนี้ ให้แทนผู้ถือหุ้นกู้ทุกราย และจะเป็นผู้ดำเนินการให้ผู้ออกหุ้นกู้ชำระหนี้ค้างทั้งหมดให้เร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ โดยชื่อของผู้ถือหุ้นกู้ทุกรายจะปรากฏในทะเบียนรายชื่อล่าสุด และผู้ถือหุ้นกู้ควรจัดเตรียมเอกสารหลักฐานการถือครองหุ้นกู้ไว้ให้พร้อม หากมีความจำเป็นจะต้องมีการยืนยันสถานะการเป็นผู้ถือหุ้นกู้

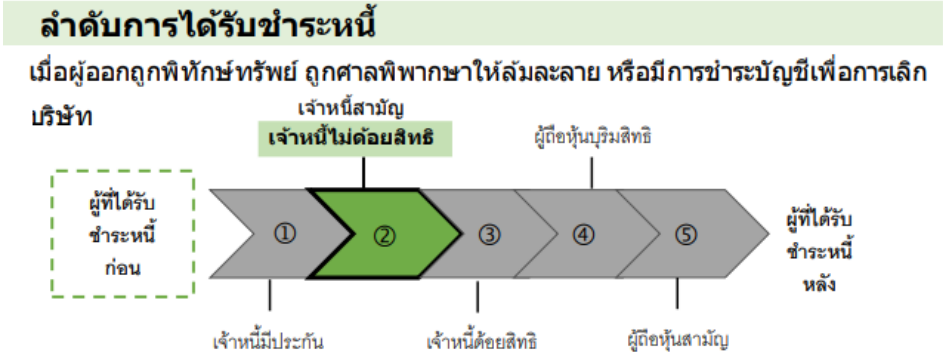
3. หุ้นกู้มีประกันและหุ้นกู้ไม่มีประกันจะมีการดำเนินการที่แตกต่างกันหรือไม่

หากเป็นผู้ถือหุ้นกู้ที่มีหลักประกันจะมีสิทธิเรียกร้องในการได้รับชำระหนี้จากสินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกัน โดยจะมีกระบวนการบังคับหลักประกัน เช่น การขายทอดตลาด และสำหรับผู้ถือหุ้นกู้ที่ไม่มีประกัน โดยทั่วไปผู้ถือหุ้นกู้ในกลุ่มนี้จะไม่มีสิทธิเทียบเท่าเจ้าหนี้ทั่วไปของบริษัท ซึ่งจะมีกระบวนการในการฟ้องบังคับชำระหนี้ ซึ่งผู้ถือหุ้นกู้กลุ่มนี้จะไม่มีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์อื่น ๆ ที่ปลอดภาระของบริษัท โดยต้องแบ่งสินทรัพย์กับ

เจ้าหน้าที่รายอื่นตามสิทธิและสัดส่วนของหนี้ ทั้งนี้ ในด้านการดำเนินการบังคับหลักประกันหรือบังคับชำระหนี้ของผู้ถือหุ้นกู้ ไม่ว่าหุ้นกู้มีประกันหรือหุ้นกู้ทั่วไป ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จะเป็นผู้ดำเนินการให้กับผู้ถือหุ้นกู้

4. ผู้ถือหุ้นกู้แต่ละประเภทจะได้รับชำระหนี้ในลำดับไหน

ผู้ลงทุนในหุ้นกู้อยู่ในฐานะเจ้าหน้าที่ของบริษัท มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนผู้ถือหุ้นสามัญที่มีฐานะเป็นเจ้าของกิจการซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นอันดับสุดท้าย สำหรับผู้ถือหุ้นกู้มีประกัน จะมีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหุ้นกู้ไม่ต้องยสิทธิ และหุ้นกู้ไม่มีประกัน ทั้งนี้ ผู้ลงทุนสามารถตรวจสอบลำดับการชำระหนี้ของหุ้นกู้รุ่นที่ตนถือครองได้จากสรุปข้อมูลสำคัญของตราสาร (factsheet) ของหุ้นกู้รุ่นนั้น ๆ

5. ผู้ลงทุนจะติดตามความคืบหน้าการบังคับหลักประกันหรือบังคับชำระหนี้ได้อย่างไร

ผู้ถือหุ้นกู้สามารถติดตามความคืบหน้าของผลการบังคับชำระหนี้จาก “ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้” ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลต่าง ๆ กับผู้ลงทุน

แม้ว่า การลงทุนหุ้นกู้จะมีความเสี่ยงน้อยกว่าหุ้นทุน และนอกจากมีความเสี่ยงการผิดนัดชำระหนี้ของผู้ออกหุ้นกู้แล้ว ยังมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและความเสี่ยงด้านราคาอีกด้วย ก.ล.ต. จึงขอให้ผู้ลงทุนหุ้นกู้ศึกษาข้อมูลเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจถึงความเสี่ยงและผลตอบแทน และจัดสรรเงินลงทุนให้เหมาะสมกับความเสี่ยงที่สามารถรับได้

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์